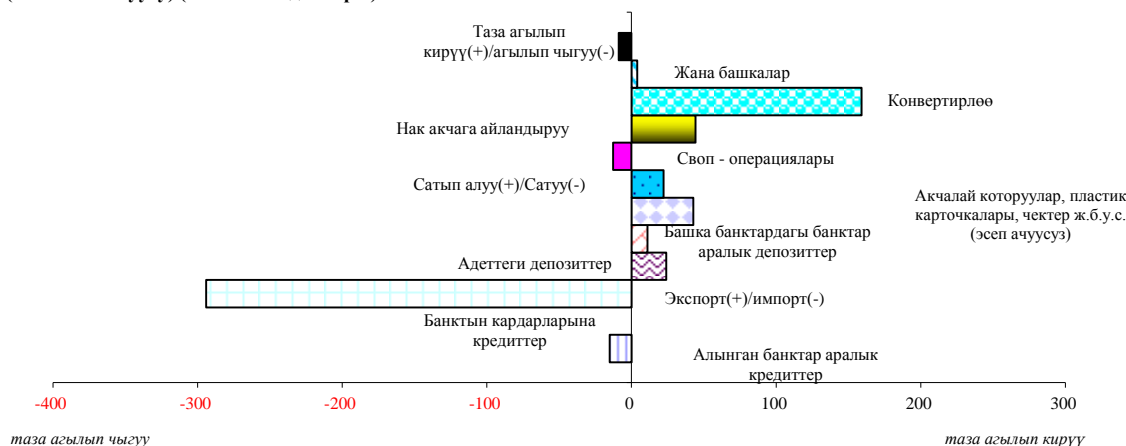

Валюта рыногу (2015-жылдын сентябрь айы)

1-график. Накталай эмес АКШ долларыны коммерциялык банктарына таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн. АКШ доллары)

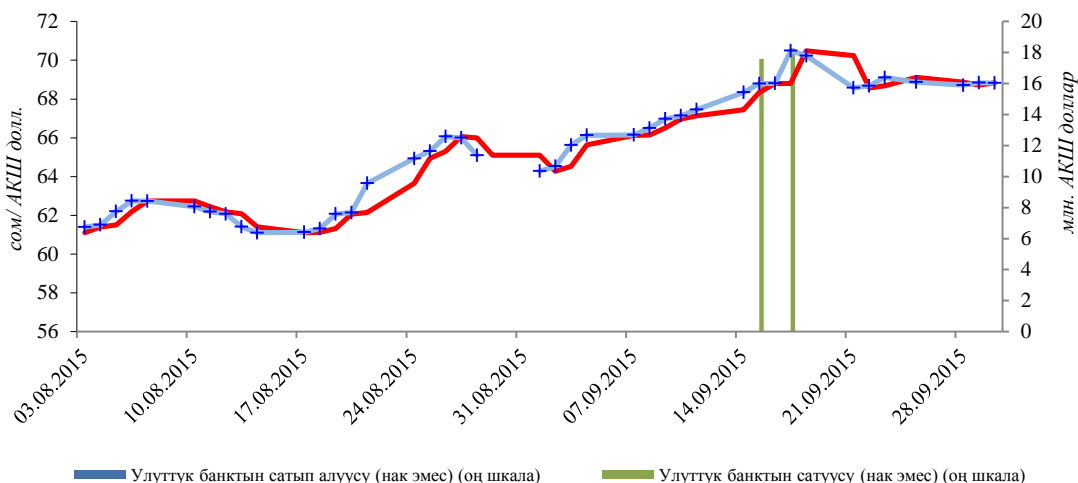
Кароого алынып жаткан мезгил ичинде өткөн айга салыштырмалуу америка валютасынын алмашуу курсунун бир АКШ доллар үчүн 65,9956 - 68,8359 сомго чейин жогорулашы байкалган, бул тышкы булактар тарабынан басымдын жогорулашына байланыштуу болгон. Кыргыз Республикасынын ички рыногунда чет өлкө валютасынын алмашуу курсунун динамикасы бир жагынан америка экономикасынын калыбына келүүсүн жана АКШнын Федералдык резерв системасы тарабынан жүргүзгөн саясатын эске алуу менен дүйнө жүзүндө АКШ долларынын позициясынын чыңдалышы, экинчи жагынан региондо геосаясаттын курч алышынан улам, орус валютасынын волатилдүүлүгүнүн өсүшү фундаменталдык факторлордун таасири менен шартталган.

Рыноктун ири катышуучулары тарабынан валютага карата сунуштун көбөйүшү негизинен, банктардын конвертациялык операцияларынын натыйжасында алынган доллар эсебинен жүзөгө ашырылган.

Чет өлкө валютасын сатып алуу-сатуу боюнча операциялардын жалпы көлөмү 40,2 млрд сом өлчөмүндө түптөлүү менен өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнө салыштырганда 0,8 пайызга жогорулаган. Буга коммерциялык банктардын нак эмес операциялар сегментинде иш жигердүүлүгүнүн 2,1 эсе, 8,3 млрд сомго чейин көбөйүшү себеп болгон. Мындан тышкары, коммерциялык банктардын нак операциялар көлөмү 20,1 млрд сомго чейин төмөндөгөн, бул өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнөн 1,9 пайызга төмөн. Алмашуу бюролорунун нак операциялар көлөмү да 11,8 млрд сомго чейин төмөндөгөн (-24,0 пайыз).

Банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнө салыштырганда 2,3 эсе көбөйүү менен 123,1 млн АКШ долларына жогорулаган. Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк 35,9 млн АКШ доллар суммасында чет өлкө валютасын сатуу боюнча валюталык интервенцияларды жүргүзгөн.

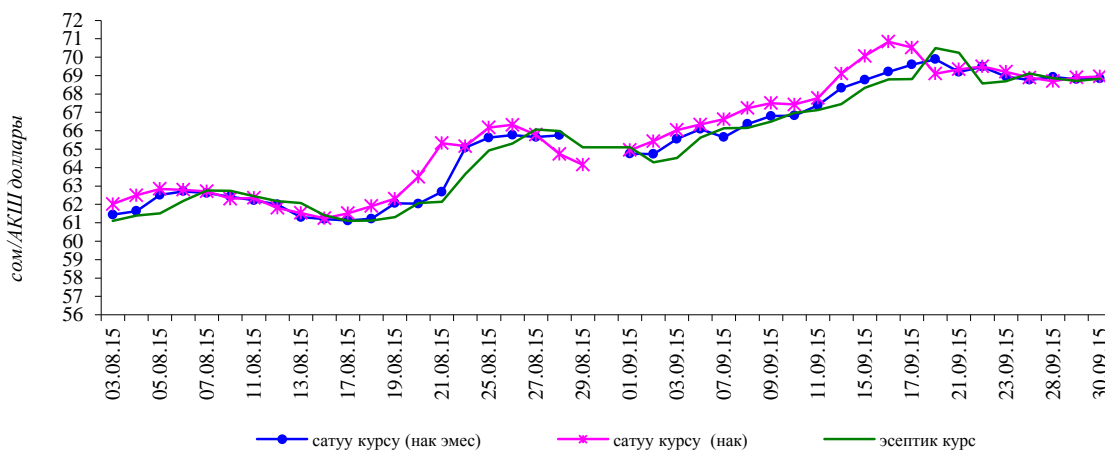
2-график. АКШ доллар курсунун динамикасы

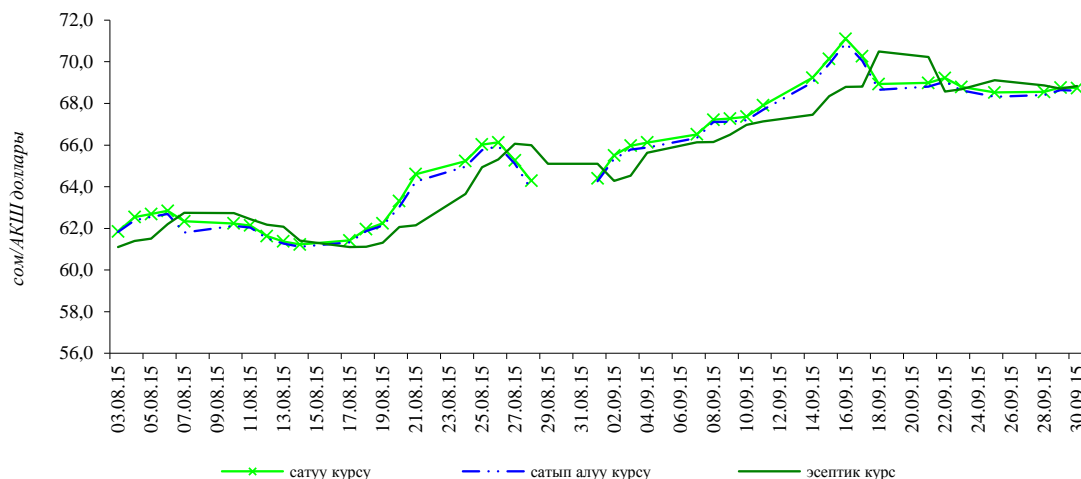
Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларын жүргүзгөн эмес.

Валюталардын негизги түрлөрү боюнча бөлүштүргөндө операциялар көлөмүнүн ар багыттагы кыймылы байкалган. Мында, ишке ашырылган операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөнкүдөй бөлүштүрүлгөн: долларда операциялардын салыштырма салмагы ай ичинде 5,4 пайыздык пунктка, 67,5 пайызга чейин; орус рублинде – 2,3 п.п., 26,4 пайызга чейин жогорулаган. Казак теңгесинде операциялар үлүшү 6,9 п.п., 3,9 пайызга чейин, евродо – 0,8 п.п., 2,2 пайызга чейин төмөндөгөн.

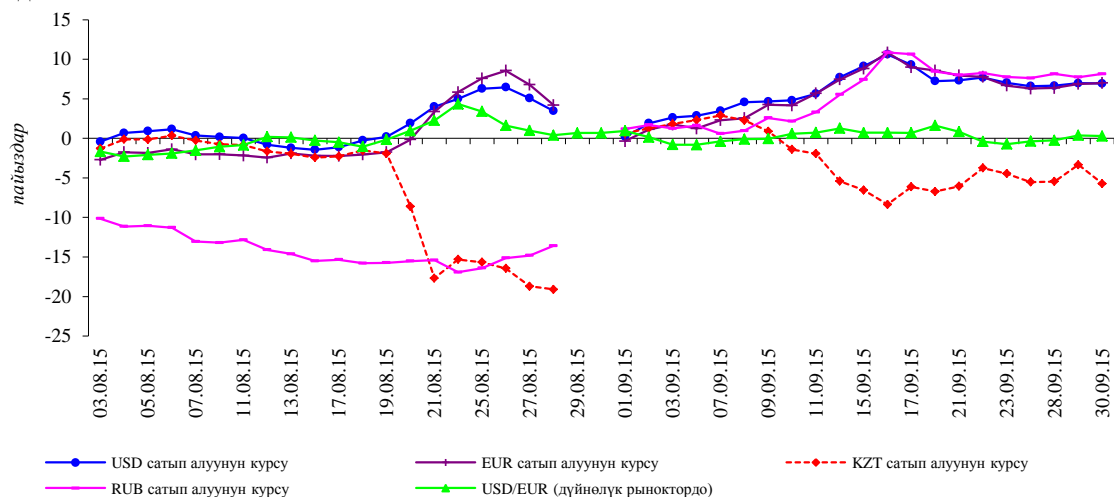
3-график. Коммерциялык банктарда нак жана нак эмес АКШ долларынын курсунун динамикасы

4-график. Алмашуу бюролорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы

5-график. Алмашуу бюролорунда негизги валюталардын курстарынын жана дүйнөлүк рынокто АКШ долларынын курсунун өзгөрүү арымынын динамикасы

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте) миң сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын нактамай эмес		Комм. банктардын нактамай		Алмаштыруу бюролордун нактамай операциялары		
		Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	
2014	09	57 719,9	8 348,9	14,5	27 483,5	47,6	21 887,5	37,9
	10	73 683,0	11 026,1	15,0	31 622,3	42,9	31 034,6	42,1
	11	48 907,3	8 735,4	17,9	22 393,5	45,8	17 778,5	36,4
	12	50 304,0	16 479,8	32,8	21 729,5	43,2	12 094,7	24,0
2015	01	22 246,6	4 889,3	22,0	11 257,6	50,6	6 099,8	27,4
	02	36 137,0	11 550,7	32,0	15 130,3	41,9	9 456,0	26,2
	03	39 131,7	9 733,8	24,9	18 263,6	46,7	11 134,3	28,5
	04	39 693,9	7 998,4	20,2	20 092,9	50,6	11 602,6	29,2
	05	36 923,8	7 334,7	19,9	18 561,5	50,3	11 027,7	29,9
	06	39 196,4	5 348,2	13,6	21 241,9	54,2	12 606,2	32,2
	07	41 634,9	5 519,9	13,3	21 948,0	52,7	14 167,0	34,0
	08	39 887,6	3 895,1	9,8	20 448,9	51,3	15 543,6	39,0
	09	40 207,2	8 320,9	20,7	20 069,4	49,9	11 816,9	29,4

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары			Евро		Орус рубли		Казак тенгеси		Жана башкалар	
		көлөм	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш
2014	09	57 719,9	34 632,9	60,0	1 329,3	2,3	18 002,5	31,2	3 748,2	6,5	7,1	0,0
	10	73 683,0	45 153,6	61,3	1 178,8	1,6	22 223,8	30,2	5 121,8	7,0	4,9	0,0
	11	48 907,3	31 254,1	63,9	1 065,1	2,2	12 774,7	26,1	3 805,6	7,8	7,9	0,0
	12	50 304,0	35 732,3	71,0	2 086,2	4,2	7 606,4	15,1	4 869,5	9,7	9,6	0,0
2015	01	22 246,6	15 365,7	69,1	629,3	2,8	4 697,4	21,1	1 546,6	7,0	7,6	0,0
	02	36 137,0	25 492,6	70,5	1 292,0	3,6	6 760,8	18,7	2 582,1	7,2	9,5	0,0
	03	39 131,7	25 419,2	65,0	1 946,7	5,0	9 350,8	23,9	2 408,0	6,2	6,9	0,0
	04	39 693,9	24 057,8	60,6	3 274,5	8,3	9 217,3	23,2	3 131,5	7,9	12,8	0,0
	05	36 923,8	23 192,5	62,8	804,1	2,2	10 582,7	28,7	2 338,8	6,3	5,8	0,0
	06	39 196,4	23 554,4	60,1	796,4	2,0	11 914,5	30,4	2 919,6	7,5	11,6	0,0
	07	41 634,9	25 794,8	62,0	918,3	2,2	10 912,2	26,2	4 001,0	9,6	8,7	0,0
	08	39 887,6	24 745,9	62,0	1 189,4	3,0	9 606,4	24,1	4 334,7	10,9	11,1	0,0
	09	40 207,2	27 132,2	67,5	881,3	2,2	10 603,2	26,4	1 579,8	3,9	10,8	0,0

3-таблица. Четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү				
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	
2014	09	54,5202	69,1125	1,3842	0,2997	3,0%	-1,1%	-3,5%	3,0%
	10	57,3484	72,1127	1,3216	0,3171	5,2%	4,3%	-4,5%	5,8%
	11	57,5957	71,6433	1,1677	0,3184	0,4%	-0,7%	-11,6%	0,4%
	12	58,8865	71,6943	1,0467	0,3229	2,2%	0,1%	-10,4%	1,4%
2015	01	59,8100	67,8395	0,8677	0,3243	1,6%	-5,4%	-17,1%	0,4%
	02	61,2914	68,7414	1,0003	0,3312	2,5%	1,3%	15,3%	2,1%
	03	63,8736	69,3731	1,0925	0,3441	4,2%	0,9%	9,2%	3,9%
	04	60,0705	66,1196	1,1618	0,3233	-6,0%	-4,7%	6,3%	-6,0%
	05	58,1472	63,7119	1,0977	0,3127	-3,2%	-3,6%	-5,5%	-3,3%
	06	62,0788	69,0223	1,1181	0,3334	6,8%	8,3%	1,9%	6,6%
	07	61,0213	66,9343	1,0344	0,3255	-1,7%	-3,0%	-7,5%	-2,4%
	08	65,0953	73,4991	0,9792	0,2739	6,7%	9,8%	-5,3%	-15,9%
	09	68,8359	77,2924	1,0392	0,2546	5,7%	5,2%	6,1%	-7,0%

4-таблица. Алмашуу бирлорунда четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо чөлөңүшкөн четтөөсү				Бир ай ичинде валюталарды сатуу курсунун четтөөсү				
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	
2014	09	0,1%	0,4%	0,2%	0,1%	0,1%	0,4%	0,3%	2,7%	-0,5%	-3,8%	3,3%	
	10	0,1%	0,5%	0,1%	0,3%	0,2%	0,4%	0,4%	5,9%	4,4%	-1,4%	6,4%	
	11	0,1%	0,6%	0,2%	0,3%	0,1%	0,2%	0,8%	0,2%	0,1%	-1,2%	-13,4%	0,1%
	12	0,2%	0,5%	1,5%	0,3%	0,1%	0,2%	1,5%	0,3%	2,8%	-0,8%	-13,8%	0,8%
2015	01	0,2%	0,8%	1,2%	0,2%	0,1%	0,4%	0,6%	0,2%	2,0%	-4,0%	-12,8%	1,8%
	02	0,2%	0,5%	0,5%	0,3%	0,1%	0,2%	0,9%	0,1%	1,5%	0,6%	13,2%	1,4%
	03	0,2%	0,6%	0,7%	0,4%	0,2%	0,4%	0,7%	0,2%	4,4%	0,5%	10,9%	4,2%
	04	0,2%	0,8%	0,5%	0,4%	0,1%	0,4%	1,3%	0,3%	-7,4%	-5,3%	3,7%	-7,6%
	05	0,2%	0,6%	0,6%	0,3%	0,1%	0,4%	0,7%	0,2%	-1,7%	-2,7%	-2,7%	-1,4%
	06	0,2%	0,6%	0,4%	0,4%	0,2%	0,3%	0,8%	0,2%	6,6%	8,0%	-0,5%	6,2%
	07	0,2%	0,6%	0,4%	0,5%	0,1%	0,3%	0,6%	0,2%	-1,2%	-2,8%	-8,5%	-2,0%
	08	0,3%	0,7%	0,4%	1,0%	0,6%	0,3%	0,5%	0,7%	4,7%	7,2%	-5,5%	-17,5%
	09	0,3%	0,8%	0,4%	1,4%	0,4%	0,5%	0,6%	1,0%	6,9%	7,0%	8,1%	-5,7%